

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33024
Nom	Fisioteràpia en especialitats clíniques I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1202 - Grau de Fisioteràpia	Facultat de Fisioteràpia	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1202 - Grau de Fisioteràpia	14 - Fisioteràpia en Especialitats Clíniques	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MORA AMERIGO, ENRIQUE	191 - Fisioteràpia
PUIGSERVER ARANDA, PABLO	191 - Fisioteràpia

RESUM

Amb l'assignatura Fisioteràpia en Especialitats Clíniques I es pretén que l'estudiant aprofundisca en aquells coneixements, habilitats i actituds necessàries per planificar, intervenir i avaluar l'actuació fisioteràpica de promoció, prevenció i recuperació de la salut en les afeccions reumàtiques i/o ortopèdiques.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi ha requisits previs.

COMPETÈNCIES

1202 - Grau de Fisioteràpia

- Respectar els drets fonamentals i d'igualtat entre homes i dones.
- Reconèixer la diversitat, la multiculturalitat, els valors democràtics i la cultura de la pau.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar el treball.
- Saber planificar objectius de tractament en les afeccions reumàtiques i ortopèdiques, coagulopaties, afeccions oncològiques, uroginecologia, obstetrícia, amputacions i reimplants, a partir de la història clínica de fisioteràpia.
- Saber establir un pla terapèutic per complir els objectius proposats, a partir del diagnòstic de fisioteràpia, establert d'acord amb les normes reconegudes internacionalment i amb els instruments de validació internacionals.
- Saber aplicar les diferents tècniques fisioteràpiques de promoció, prevenció i conservació de la salut en les afeccions reumàtiques i ortopèdiques, coagulopaties, afeccions oncològiques, uroginecologia, obstetrícia, amputacions i reimplants.
- Saber realitzar l'avaluació del tractament fisioteràpic aplicat i elaborar l'informe d'alta.
- Saber valorar els resultats del tractament fisioteràpic.
- Conèixer i aplicar les guies de la bona pràctica clínica.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Al finalitzar l'assignatura el/la estudiant serà capaç de

1. Planificar objectius generals i específics del tractament fisioteràpic que es plantege, a partir del diagnòstic clínic de l'afecció reumàtica i/o ortopèdica.
2. Aplicar les diferents tècniques fisioteràpiques de promoció, prevenció i conservació de la salut en les diferents afeccions reumàtiques i/o ortopèdiques, seguint els principis de l'evidència científica en fisioteràpia.
3. Valorar i avaluar els resultats obtinguts amb el tractament fisioteràpic aplicat, d'acord amb les normes i instruments de validació acceptats per la comunitat científica internacional.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Aspectes generals (programa teòric)

Tema 1. Presentació de l'assignatura. Fisioteràpia en afeccions ortopèdiques i reumàtiques.

2. Afeccions ortopèdiques específiques (programa teòric)

Tema 2. Fisioteràpia en les desviacions patològiques del raquis I: Escoliosi

Tema 3. Fisioteràpia en les desviacions patològiques del raquis II: Hiperlordosi dorsal. Hiperlordosi lumbar.

Tema 4. Fisioteràpia en la patologia ortopèdica del peu.

Tema 5. Fisioteràpia en patologies ortopèdiques pediàtriques: Tortícol congènita, luxació congènita de maluc, alteracions del peu del xiquet, i altres alteracions ortopèdiques.

Tema 6. Fisioteràpia en la patologia ortopèdica del múscle.

Tema 7. Fisioteràpia en les alteracions tendinoses cròniques.

3. Síndromes doloroses vertebrals (programa teòric)

Tema 8. Síndromes doloroses vertebrals I. Raquis cervical.

Tema 9. Síndromes doloroses vertebrals II. Raquis dorsal.

Tema 10. Síndromes doloroses vertebrals III. Raquis lumbar I.

Tema 11. Síndromes doloroses vertebrals I. Raquis lumbar II.

4. Afeccions reumàtiques (programa teòric)

Tema 12. Afeccions reumàtiques i Fisioteràpia. Generalitats.

Tema 13. Fisioteràpia en la síndrome de dolor miofascial.

Tema 14. Fisioteràpia en la fibromialgia.

Tema 15. Fisioteràpia en l'artritis reumatoide.

Tema 16. Fisioteràpia en l'espondiloartritis anquilosant.

Tema 17. Fisioteràpia en les artropaties metabòliques i en altres artropaties inflamàtoies.

Tema 18. Fisioteràpia en l'artrosi I. Generalitats.

Tema 19. Fisioteràpia en l'artrosi II. Coxartrosi i gonartrosi. Mà artròsica.

Tema 20. Fisioteràpia en les malalties òssies. Osteoporosi.

5. Afeccions ortopèdiques específiques (programa pràctic)

Pràctica 1. Escoliosi 1. Valoració i mesurament de les corbes, cotilles, principis del mètode Schroth.

Pràctica 2. Escoliosi 2. Mètode Schroth.

6. Síndromes doloroses vertebrals (programa pràctic)

Pràctica 3. Fisioteràpia en les síndromes doloroses vertebrals del raquis cervical.

Pràctica 4. Fisioteràpia en les síndromes doloroses vertebrals del raquis dorsal.

Pràctica 5. Fisioteràpia en les síndromes doloroses vertebrals del raquis lumbar.

7. Afeccions reumàtiques (programa pràctic)

Pràctica 6: Fisioteràpia en la síndrome de dolor miofascial I.

Pràctica 7: Fisioteràpia en la síndrome de dolor miofascial II.

Pràctica 8: Seminari: casos clínics I.

Pràctica 9: Seminari: casos clínics II.

8. Treball grupal

Pràctica 10. Exposició del treball en grup.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en laboratori	40,00	100
Classes de teoria	20,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	32,00	0
Preparació de classes de teoria	25,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	13,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'ensenyança teòrica es realitzarà en l'aula amb l'exposició del temari corresponent (tipus classe magistral amb activitats participatives). Els alumnes coneixeran prèviament els temes a fi de poder aclarir dubtes, conceptes i estimular la seua participació.

En el programa pràctic, l'estudiant aprendrà per mitjà de la resolució d'exercicis i problemes, activitats en grup i estudi de casos, i s'entrenaran en habilitats i procediments utilitzats en fisioteràpia de les afeccions reumàtiques i ortopèdiques per mitjà de tècniques de simulació. S'estimularà el treball en xicotets grups. La presència a les pràctiques serà obligatòria, podent faltar, de manera justificada, al 20% d'elles.

A més els estudiants, per grups, hauran de realitzar i exposar un treball sobre un tema proporcionat pel professor.

La programació docent pot ser modificada durant el desenvolupament del curs si el professor, sota criteri de qualitat docent i assimilació de coneixement per part de l'estudiant, ho considera oportú.

AVALUACIÓ

Programa teòric (40% de la nota final)

1.Examen final. Prova escrita: a) examen tipo test de 10 preguntes (10%). Nota =[enverts-(errors/nº opcions-1)]* (màxima nota/nº preguntes); b) 6 preguntes curtes de desenvolupament (30%).

Programa pràctic (60% de la nota final)

- 1.Simulació de les tècniques exposades a les pràctiques i resolució de casos pràctics (50%).
- 2.Treball autònom. Presentació de treball (10%). Caràcter obligatori.

La qualificació total de l'assignatura serà la suma de la nota màxima obtinguda en el bloc teòric i la nota màxima obtinguda en el bloc pràctic. La qualificació final de l'assignatura s'omitjanarà, sempre que l'estudiant haja obtingut com a mínim un 5 sobre 10 en cada un dels blocs: teòric i pràctic.

En totes les proves escrites es penalitzarà la incorrecció ortogràfica

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Atkinson K, Coutts F, Hassenkamp AM. Fisioterapia en ortopedia: un enfoque basado en la resolución de problemas. 2ª edición. Barcelona: Elsevier; 2007.

Brotzman SB, Wilk KE. Rehabilitación ortopédica clínica. Elsevier 2005

Mora ER. Rehabilitación y enfoque fisioterápico en afecciones reumáticas.2ª ed. Madrid: Aula Médica; 2008.

Reichel H-S, Ploke CE. Fisioterapia del aparato locomotor. Barcelona: Paidotribo; 2007.

Serra MR., Díaz J., de Sande ML. Fisioterapia en traumatología, ortopedia y reumatología. 2ª ed. Barcelona: Masson; 2003.

Complementàries

- Buckup K. Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Exploraciones. Signos. Síntomas. 3ª ed. Barcelona: Masson; 2007.
- Butler D., Moseley L., Sunyata A. Explicando el dolor. Adelaide: Noigroup publications; 2010.
- Chaitow L., Walter J. Aplicación clínica de las técnicas neuromusculares. Barcelona: Editorial Paidotribo; 2007.
- Esnault M. Estiramientos analíticos en fisioterapia activa. Barcelona: Masson; 1994.
- Ehmer B. Fisioterapia en ortopedia y traumatología. 2ª ed. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2005.
- Frisch H. Método de exploración del aparato locomotor y la postura. Barcelona: Paidotribo, 2005.
- Greene WB. Netter. Ortopedia. Barcelona: Masson; 2006.
- Houglum PA. Therapeutic exercise for musculoskeletal injuries. 3rd ed. United States: Human Kinetics; 2010.
- Joan G. El Paciente con Lumbalgia. Pautas de fisioterapia. Barcelona: Toray-Masson; 1981.
- Jurado A., Medina I. Tendón. Valoración y tratamiento en fisioterapia. Barcelona: Editorial Paidotribo; 2008.
- Lehnert-Schroth C. Tratamiento funcional tridimensional de la escoliosis. Barcelona: Editorial Paidotribo; 2004.
- Liemohn W. Prescripción de ejercicio para la espalda. Barcelona: Editorial Paidotribo; 2005.
- Llusá M, Merí A, Ruano D. Manual y atlas fotográfico de anatomía del aparato locomotor. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2004.
- Magee DJ. Ortopedia. 2ª ed. Madrid: McGraw Hill; 2008.
- Mars-Pryszko J. Tratamiento de las cervicalgias: guía ilustrada. Barcelona: Masson, 2001.
- Meadows JTS. Diagnóstico diferencial en Fisioterapia. Madrid: McGrawHill Interamericana, 2000.
- Miralles RC, Miralles I. Biomecánica clínica de las patologías del aparato locomotor. Barcelona: Masson; 2007.
- Mora Amerigo E. De Rosa R. Fisioterapia en el aparato locomotor. Madrid: Síntesis; 1998.
- Neiger H. Estiramientos analíticos manuales. Técnicas pasivas. Editorial Médica Panamericana; 1998.
- Neiger H. Los vendajes funcionales. Aplicaciones en traumatología del deporte y en reeducación. Barcelona: Masson, 1990.
- Rockwood CA., Matsen FA. Hombro. 2ª ed. Madrid: McGraw Hill; 2000.
- Pérez CA. Fibromialgia. Diagnóstico y estrategias para su rehabilitación. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2010.
- Perez J., Sainz de Murieta J., Varas AB. Fisioterapia del complejo articular del hombro. Evaluación y tratamiento de los tejidos blandos. Barcelona: Masson; 2004.
- Plaja J. Analgesia por medios físicos. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2003.
- Torres R. Columna Cervical; Evaluación clínica y aproximaciones terapéuticas, Vol 1. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2008.
- Travell & Simons. Dolor y disfuncion miofascial. Vol 1. 2ª ed. Philadelphia: Editorial Médica Panamericana; 2002.
- Sociedad Española de rehabilitación y medicina física. Manual SERMEF de rehabilitación y medicina física. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2006.
- Sohier S., Company M. Fisioterapia analítica de la articulación de la cadera. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2009.

- Souchard P, Ollier M. Escoliosis. Su tratamiento en fisioterapia y ortopedia. Madrid: Médica Panamericana 2002.
- Tixa S. Atlas de anatomía palpatoria. Tomo 1. Tronco y miembro superior. 2ª ed. Barcelona: Masson; 2006.
- Tixa S. Atlas de anatomía palpatoria. Tomo 2. Miembro inferior. 2ª ed. Barcelona: Masson; 2006.
- Viel E., Esnault M. Lumbalgias y cervicalgias de la posición sentada. Consejos de ergonomía y ejercicios de fisioterapia. Barcelona: Masson 2001.
- Vilar E, Sureda S. Fisioterapia del aparato locomotor. Madrid: McGraw Hill; 2005.
- Vleeming A., Mooney V., Stoeckart R. Movimiento, estabilidad y dolor lumbopélvico. Integración de la investigación con el tratamiento. 2ª ed. Barcelona: Masson; 2008.
- Weiss HR., Rigo M. Fisioterapia para la escoliosis basada en el diagnóstico. Barcelona: Editorial Paidotribo; 2004.
- Zambudio R. Prótesis, ortesis y ayudas técnicas. Barcelona: Masson; 2009.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Se ha mantenido la planificación docente respecto a las sesiones teóricas y prácticas.

- a) Contenidos prácticos: se imparten por medio de presentaciones locutadas.
- b) Contenidos teóricos: se imparten por medio de presentaciones en powerpoint por medio del aula virtual.

Además se realizan sesiones virtuales (videoconferencia) para resolver dudas.

3. Metodología docente

Las prácticas se sustituyen por material audiovisual y transparencias locutadas, a través del aula virtual.

Las tutorías presenciales se sustituyen por tutorías virtuales mediante videoconferencias sincrónicas a través de la plataforma *Blackboard Collaborate* o correo electrónico.

4. Evaluación

PROGRAMA TEÓRICO (40% de la nota final):

Examen final (40%). Prueba escrita: examen tipo test de 20 preguntas. Nota = $[\text{aciertos} - (\text{errores} / \text{n}^\circ \text{ opciones} - 1)] \times (\text{máxima nota} / \text{n}^\circ \text{ preguntas})$.

PROGRAMA PRÁCTICO (60% de la nota final):

1. Trabajo autónomo (20%). Presentación del trabajo. Carácter obligatorio.
2. Actividad de evaluación (20%). Resolver las tareas que cada profesor propondrá a su grupo. Se tendrá en cuenta la asistencia a las clases presenciales y virtuales, así como las aportaciones realizadas en clase. Carácter obligatorio.
3. Evaluación de competencias online (20%). Se evaluarán las competencias adquiridas tanto en las prácticas como en las tareas realizadas. Carácter no obligatorio.

La calificación total de la asignatura será la suma de la nota máxima obtenida en el bloque teórico y la nota máxima obtenida en el bloque práctico. La calificación final de la asignatura se promediará, siempre y cuando el alumno haya obtenido como mínimo un 5 en cada uno de los bloques: teórico y práctico.

5. Bibliografía

Se mantiene la bibliografía inicialmente recogida en la guía docente